

[Bolvig.]

valgt til at varetage de enkelte organisationers medlemmers helt egoistiske egen interesse. Men folketinget er valgt til at varetage helhedens interesse, og det må for det radikale venstre være det, der er det afgørende. Vi her i det høje ting skal varetage helhedens interesser, derfor kan vi lige så godt erkende, at indkomstpølitik forhåbentlig er kommet for at blive, og derfor skal vi gøre den så effektiv og god som overhovedet muligt.

I sidste uge sagde hr. Jørgen Jensen, at folketinget er komplet uegnet til at deltage i overenskomstdrøftelser, ja, at det ligefrem var umoralsk at bryde ind i dem. Jeg vil næsten sige det modsatte. Jeg mener, det vil være aldeles ansvarsløst over for de mange, over for helheden, hvis ikke folketinget var rede til at skride ind. En økonomisk politik kan efter min mening kun gennemføres i en reel samklang mellem organisationer, regering og folketing.

Jeg kan på det radikale venstres vegne anbefale det af hr. Auken fremsatte dagsordensforslag. Vi er naturligvis som andre i dette ting klar over, at det er en overordentlig tragisk konflikt, som alle gode kræfter må samles om at få løst. Vi håber, at de forhandlinger, der foregår i øjeblikket, vil blive frugtbare og udbytterige, og vi har den opfattelse, at hr. Aukens dagsordensforslag, som vi helt støtter, kan være en moralsk opbakning af disse forhandlinger. For det er jo klart, at det ikke kun er et beskæftigelses spørgsmål – det er det langt uden for dagspressens eget område – men det er også i høj grad et spørgsmål om pressefriheden, som naturligvis må have folketingets store interesse. Vi kan altså anbefale, at man støtter det af hr. Auken fremsatte dagsordensforslag.

Honoré (KrF):

Jeg vil først takke statsministeren for den sobre fremstilling af problematikken omkring overenskomstforhandlingerne før, nu og i fremtiden. Måske var indlægget lidt for beroligende, i ægte ministerstil, måske var det lidt for tillidsfuldt over for hovedaktørerne på overenskomstområdet, idet jeg mener, at hr. Bolvig har mere ret, når han forsøger at afdekke: hvad er interesseorganisationer konstrueret for? De er konstrueret for en temmelig snæversynet varetagelse af medlemmernes snævrere interesser med en udpræget tendens til at fungere ifølge den kollektive egoismes krav.

Der er imidlertid ikke tvivl om, at overenskomsterne er uløseligt forbundet med hele samfundsøkonomien. Det er nødvendigt, som også statsministeren var inde på, at der på den ene eller den anden måde sker en samordning. Hvis lønmodtagerne opnår for høje lønninger, fremkalder de gennem denne fordel til dem selv arbejdsløshed for andre og måske lidt senere også for sig selv. Og hvem skal så betale gildet? Det skal de andre, det skal skatteborgerne, det skal stat og kommune.

Når samfundet øger skatter og afgifter, er samfundet i stand til at inddrage overenskomstmæssige lønforbedringer. Når samfundet omvendt sætter skatterne ned, kan det skabe større realindkomst end overenskomstmæssige lønforbedringer. Endvidere er staten den største arbejdsgiver, hvis forhandlingsposition uvægerlig vil påvirke alle de andre områder.

Sker det så, at overenskomsterne går i hårdknude og landet trues af strejker af et omfang, der kan skade landet uopretteligt på livsvigtige områder, ja, så forventer almindelige mennesker, at statsmagten griber ind, og organisationer kan selv opfordre statsmagten, folketing og regering, hertil.

Af mange grunde er det derfor indlysende, at staten er til stede ved overenskomstbordet og vil være det i fremtiden. Spørgsmålet er derfor ikke, hvorvidt, men hvordan staten bør deltage i overenskomstforhandlingerne. Kristeligt folkeparti er tilhænger af den frie forhandlingsret. Rent principielt mener vi, at det rigtige må være, at parterne selv under hensyntagen til driftsøkonomiske og samfundsøkonomiske realiteter kan forhandle sig frem til et for begge parter og samfundet acceptabelt resultat. Vi må se i øjnene at dette desværre ikke altid er muligt, og at det må være en statslig interesse at medvirke til at hindre overenskomstresultatet i at gå ud over det samfundsøkonomisk acceptable. Dette ophæver ikke den frie forhandlingsret, men angiver de grænser, inden for hvilke den bør foregå.

Der vil også ved de kommende overenskomster være behov for, at lønfastsættelsen samordnes med andre økonomiske faktorer, og folketinget og regeringen må medvirke hertil. Jeg tror imidlertid, der er behov for en organisatorisk form, hvorunder bl. a. arbejdsmarkedets parter, regering og folketing, men måske også andre, i god tid i forvejen kan drøfte de forskellige nationaløkonomiske og politiske forudsætninger for de kommende overenskom-